

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 26 januari 1932 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning ha båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diarier, vilka år 1931 förts i nämnda expedition och under militieombudsmannens inspektionsresor, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte ha på särskild begäran handlingarna rörande vissa av militieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Militieombudsmannen meddelar till en början, att han den 23 och den 24 mars samt under tiden från och med den 6 juli till och med den 15 augusti begagnat sig av den militieombudsmannen enligt 23 § i instruktionen tillkommande rätt till semester, ävensom att ämbetet under nämnda tider uppehållits av byråchefen Frans Gustaf Sture Centerwall.

Enligt vad i berättelsen härefter omförmäles har militieombudsmannen Elliot under året företagit inspektionsresor till Södermanlands, Kronobergs, Malmöhus, Värmlands, Örebro, Kopparbergs och Västernorrlands län, varjämte han i Stockholm inspekterat Göta livgarde, Svea artilleriregemente, garnisonssjukhuset i Stockholm, ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg samt centralfängelset å Långholmen. Tjänstförrättande militieombudsmannen Centerwall har företagit inspektionsresor till Stockholms samt Göteborgs och Bohus län ävensom i Stockholm inspekterat arméns centrala beklädnadsverkstad.

Vid inspektionerna har militieombudsmannen biträts av byråchefen vid militieombudsmansexpeditionen samt i vissa fall därjämte av byråintendenten vid expeditionen eller av en byggnadssakkunnig officer. Vid inspektionen av truppförband ha särskilt krigsrättsprotokollen, protokollen angående disciplinära bestraffningar, de militära straffregistren, anteckningsböckerna över meddelade tillrättavisningar, kassaförvaltningens räkenskapshandlingar samt handlingar rörande upphandling och re-

dovisning av materiel av olika slag ävensom marketenterirörelsen granskats. Tillika har uppmärksamhet ägnats åt värden av kaserner och materiel samt åt hygieniska förhållanden. I samband med inspektionerna av truppförband ha även arrestlokalerna besökts.

I berättelsen anmärkes, att enär chefen för försvarsdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande tillsatt en särskild kommission för utredning av en å Malmslätt den 27 januari 1931 timad flygolycka ävensom angående av flygstyrelsen vidtagna åtgärder i fråga om anskaffning av flygplan m. m., militieombudsmannen ej funnit skäl att träffa särskilda anstalter i anledning av framkomna påståenden om anmärkningsvärda förhållanden i samband med flygstyrelsens förvaltning i vissa hänseenden.

Vidare meddelar militieombudsmannen, att under tiden mars—juni 1931 hade å militieombudsmansexpeditionen verkställt granskning av samtliga flygkårens ävensom de centrala flygverkstädernas medelsräkenskaper för tiden juli 1929—december 1930 och materielräkenskaper för redovisningsåret 1929—1930, dock att granskningstiden för första flygkårens räkenskaper begynt med tidpunkten för kårens uppsättande, den 1 oktober 1929. Vid denna granskning hade militieombudsmannen biträtt av särskild sakkunnig person.

Över de under året handlagda ärendena meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1931 års lagtima riksdag utvisar kvarstodo vid början av år 1931 från år 1930 balanserade ärenden till ett antal av 23

Under år 1931 tillkommo ärenden till följande antal:
enligt allmänna diariet 325
enligt diariet över hemliga ärenden 10

Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1931, utgör alltså 358

De 358 ärenden, som inkommit under år 1931, utgöras av:
ärenden, inkomna från myndighet 21
klagomål eller framställningar från enskilda 79
ärenden, uppkomna under inspektioner eller eljest vid militieombudsmanuen åliggande granskning 221
militieombudsmannens organisations- och förvaltningsärenden m. m. 14

Summa 335

Av de från föregående år balanserade 23 ärenden hava 11 utgjorts av klagomål eller framställningar från enskilda samt 12 av ärenden, som uppkommit under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning, m. m.

Till behandling under år 1931 hava alltså förelegat 90 klagomål eller

framställningar från enskilda samt 233 ärenden, som uppkommit under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning, m. m., tillhoppa 323 ärenden.

Av dessa klagomål och inspektionsanmärkingar m. m. hava	Enskilda klagomål	Inspektionsanmärkingar m. m.
under året avgjorts	77	220
vid årets slut varit vilande i avbidan på yttrande eller påminnelser	9	9
vid årets slut varit på domstols eller annan myndighets prövning beroende	3	2
vid årets slut varit på militieombudsmannens prövning beroende	1	2
Summa	90	233

Av ovannämnda under året avgjorda enskilda klagomål och inspektionsanmärkingar m. m. hava		
på grund av återkallelse avskrivits	—	—
till annan myndighet hänvisats	9	5
utan åtgärd avskrivits	9	—
efter vederbörandes hörande eller eljest verkställd utredning avskrivits	48	164
på grund av stadgandet i 5 § i instruktionen för militieombudsmannen fått bero	2	9
på grund därav att klagande erhållit gottgörelse eller rättelse eljest vunnits blivit avskrivna	8	35
efter av domstol eller annan myndighet på militieombudsmannens föranstaltande meddelat beslut avslutats	1	7
Summa	77	220

Av de anhängiggjorda åtalen voro vid 1931 års början ännu icke slutligt prövade	2
anhängiggjordes under år 1931	3
Summa	5

Av dessa åtal	
hava under året slutligen avgjorts	3
äro vid årets slut på prövning beroende	2
Summa	5

Av hela antalet (358) ärenden äro under året slutbehandlade	332
i avvaktan på myndighets beslut eller på utredning vilande	23
på militieombudsmannens prövning beroende	3

Summa 358.»

Ämbetsberättelsen upptager vidare såsom bilagor redogörelser dels för anhängiggjorda åtal och därmed jämförliga åtgärder, dels för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller därmed jämförlig åtgärd, dels ock för framställningar till Konungen m. m.

Beträffande åtalen har liksom i föregående ämbetsberättelse redogörelse ansetts böra meddelas endast för sådana, som under året prövats av första domstol, varemot annat åtal allenast i korthet omnämnts.

I avdelningen »vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller därmed jämförlig åtgärd», ha huvudsakligen medtagits sådana ärenden, vilka på grund av det spörsmål, som förelegat, kunna ha intresse utöver det enskilda fallet.

Under rubriken »Redogörelser för framställningar till Konungen m. m.» redogöres till en början för de åtgärder, som under året vidtagits i anledning av två tidigare av militieombudsmannen till Konungen avlätna skrivelser. Vidare omförmälas av militieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1931 till Konungen avlätna framställningar, nämligen

den 15 januari angående förtydligande av bestämmelserna om konstituering av sergeant vid flygvapnet;

den 30 maj angående fråga huruvida — sedan regementschef i avskedspass meddelat en underofficerskorpral för lågt uppförandebetyg — rättelse därutinnan kunde åvägbringas genom överordnad myndighet;

den 28 mars angående fråga huruvida i fastställd ersättning för expeditionsvakts vid sjökrigshögskolan tjänstebostad inbegripits gottgörelse för centraluppvärmning;

den 27 juli angående ändrad avfattning av vissa i generalordern nr 1 upptagna bestämmelser rörande samvetsömma värnpliktiga; och

den 5 december angående fråga om ersättning av statsmedel i visst fall åt f. d. reservofficer för ränteförlust.

Tillika redogöres för av militieombudsmannen under året avlätna framställningar den 29 juli till chefen för försvarsdepartementet angående åtgärder med anledning därav att värnpliktiga, som uttagits till ersättningsreserven i yrkestjänst, i stället fått vid truppförbanden utföra handräkningsarbete eller annat dylikt arbete, samt den 12 november till chefen för finansdepartementet angående statens redogörarens ansvarighet för sina utbetalningar.

Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som

utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 26 januari 1932.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerman, Anderson i Hägelåkra, Klefbeck, Borell, Svenson i Eskhult, Öhman, Wagnsson och Jonsson i Lycksele;

från andra kammaren: herrar Björkman, Lindqvist i Halmstad, Lindley, Olsson i Rimforsa, Christenson, Olsson i Mellerud, Jonsson i Risinge och Rudén.